

AMERSFOORT ACTIVITEITENVERSLAG 2020

Art.1 MN

COLOFON

Dit is een uitgave van:

Art.1 Midden Nederland
Kaap Hoorndreef 42
3563 AV Utrecht
030-232 86 66
www.art1mn.nl
info@art1mn.nl

Meer informatie

Met vragen kunt u terecht bij:
info@art1mn.nl

© 2021, Art.1 Midden Nederland, Utrecht

Vormgeving

Miriam Fuselier

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of overgenomen worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit activiteitenverslag 2020 is een voorschot op de multi-agency rapportage 2020 die ook in 2019 is uitgebracht. Door vertragingen bij het aanleveren van politiecijfers wordt de multi-agency rapportage later in 2021 uitgebracht als onderdeel van de publicatie van de landelijke cijfers van de regionale meldpunten die deel uitmaken van de Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (Discriminatie.nl). Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is van deze situatie op de hoogte.

AMERSFOORT ACTIVITEITENVERSLAG 2020

Art.1 MN

Teamdag in het Mariënhof in Amersfoort, juli 2020

VOORWOORD

Screenshot uit het Panelgesprek Toegankelijkheid, georganiseerd in oktober 2020.

VOORWOORD

Ook de tweede helft van 2020 stond in het teken van de wereldwijde coronapandemie. Na een tijdelijke versoepeling van de maatregelen in de zomermaanden, gingen de besmettingscijfers in het najaar weer omhoog met de nodige gevolgen: steeds strengere variaties op diverse lockdown-scenario's.

Uitsluiting op basis van een handicap of chronische ziekte

De effecten van de coronapandemie en aanverwante beperkende maatregelen hadden gevolgen voor de doelgroep van mensen die leven met een handicap of chronische ziekte. Zo kwamen er bij Art.1 MN meldingen binnen van burgers in een rolstoel die werden geweigerd in winkels omdat het in de eerste instantie niet tot het brede publiek was doorgedrongen dat een 'mandjesplicht' in een etablissement niet noodzakelijkerwijs verenigbaar is met het zelf bedienen (aan de wielen draaien) van de rolstoel. De 'mondjesplicht' blijft een opgave voor bepaalde chronisch zieken. Een onschuldig mondkapje leidt bij hen tot problemen in het dagelijks functioneren. Bijvoorbeeld voor mensen met een huidaandoening kan een mondkapje zorgen voor ernstige verwondingen aan de huid. Daar tegenover staat dat een 'vaccinatieplicht' voornamelijk niet tot de wettelijke mogelijkheden behoort en dat het noodzakelijk is om met de verschillende partijen in dialoog te blijven om ervoor te waken dat er geen maatschappelijke tweedeling ontstaat of (onbedoelde) uitsluiting op basis van gevaccineerden en niet-gevaccineerden.

Meldingen op basis van ras

De echo's van de Black Lives Matter-beweging uit het voorjaar bleven nagalmen in het najaar. Met de helft van de meldingen die geregistreerd werden in 2020 op basis van de discriminatiegrond ras (afkomst), kan er geconcludeerd worden dat betrokken doelgroepen zich gesterkt voelden door de actualiteit en voorvallen van racisme durfden te melden bij Art.1 MN. Het moge duidelijk zijn dat er een grotere bewustwording is ontstaan door Black Lives Matter. De hoop is dat dit bewustzijn zich consolideert in concrete beleidsmaatregelen en acties om discriminatie te voorkomen.

Discriminatie op basis van andere gronden

Woningmarktdiscriminatie, arbeidsmarktdiscriminatie en het LHBTQI+ dossier kregen ook de nodige aandacht in 2020. Uit verschillende onderzoeken bleek dat discriminatie op deze terreinen hardnekkig was en dat betrokken partijen en stakeholders ondersteuning nodig hebben om het ongeoorloofd onderscheid actiever te kunnen bestrijden. Voor Art.1 MN is het prioritair om betrokken te blijven bij diverse lopende trajecten bij bovengenoemde thema's.

Inclusie-agenda's in de provincie Utrecht

Plannen uit 2019 voor het ontwerpen van nieuwe antidiscriminatie-agenda's bij verschillende gemeenten in de provincie, waaronder in Utrecht en Amersfoort, kregen, aangewakkerd door de actualiteit, een extra impuls. Art.1 MN nam actief deel aan diverse consultatie- en adviestrajecten voor verschillende plannen en nota's. We kijken uit naar de verdere samenwerking met de Gemeente Amersfoort en de resultaten van deze fantastische plannen op de middellange en lange termijn.

Voor u ligt het activiteitenverslag van 2020. Met een toename in het aantal meldingen in 2020 ten opzichte van 2019 sluiten we het bijzondere jaar 2020 af.

#amersfoortteltmee

#jijtelmee

#vooralnu

Bernice Calmes

Directeur Art.1 Midden Nederland

MIJN EERSTE ROZE ZATERDAG, GEKERFD IN MIJN GEHEUGEN

Amersfoort 1982, optocht.

Blijven zingen: I am glad to be gay

Blijven zingen: I am glad to be happy this way

Blijven zingen: Vechtend tegen de spanning,
uit volle borst mee

De afschuw in de ogen, het geweld, de angst

De Flint, spannend, ademen,

ademloos wat een mooie mensen en veel

Geen vraag, gewoon kunnen zijn.

Om 00.00u vertrekt onder politiebegeleiding
de volgende groep naar het station

Blijf weg bij de ramen

Om 00.15 vertrekt onder politiebegeleiding de
volgende groep naar het centrum

Rennen, wel of niet gevolgd,

bonkend hart weer op veilig terrein

Mijn eerste roze zaterdag

Coming out dag nog onbekend

Mijn elfde roze zaterdag, gespannen

Amersfoort 2010, optocht

Samen met mijn vrouw sta ik de Langestraat
een bonte stoet trekt aan ons voorbij

Even aarzel ik, mijn vrouw pakt mijn hand,
kordaat

Ik voel me veilig, opgelucht

Dan stappen we hand in hand
trots van de stoep.

I am glad to be gay,

I am glad to be happy this way

Een moeder met kind vraagt

wat is er aan de hand

Roze zaterdag, oh, wat leuk, fijne dag jullie

Wat is er veel veranderd in korte tijd

Rustig wandelen we verder, Amersfoort,
ik mag er zijn

Rechten verbeterd, Amersfoort Regenboogstad,
Coming Out Day

Mijn elfde roze zaterdag

Coming out dag,

Amersfoort 2020, de regenboogvlag

Terug bij af? Amsterdam, tegen huis zware
vuurwerkbommen

Terug bij af? Aron, 17 jaar, Utrecht,
slachtoffer homogeweld

Hoezo inclusief, houd je niet van de domme
Er is verandering ook al is die klein, nieuwe

woorden queer, panseksueel, non-binair
Ineens ben ik cisgender, lesbienne, haar en zij

Voorheen alleen roze, nu een kleurspectrum
eindeloos

Corona, stilte, Zoom, Teams,
niet meer aanraken, niemand meer

Corona, Dames, dames houd je aan de 1,5 meter
Mondkapje, Regenboogplatform op zoek naar
nieuwe wegen

Wij zijn niet alleen LHBTIQ+, we zijn
intersectioneel, mondiaal en zichtbaar

Coming in of coming out

Mijn Coming out dag Amersfoort 2020

Soest, 7 oktober 2020

Miny van Haestregt,

Senior klachtbehandelaar Art.1 MN

bij de uitreiking van de Derk Koetje Award van Amersfoort in Oktober 2020

INHOUDSOPGAVE

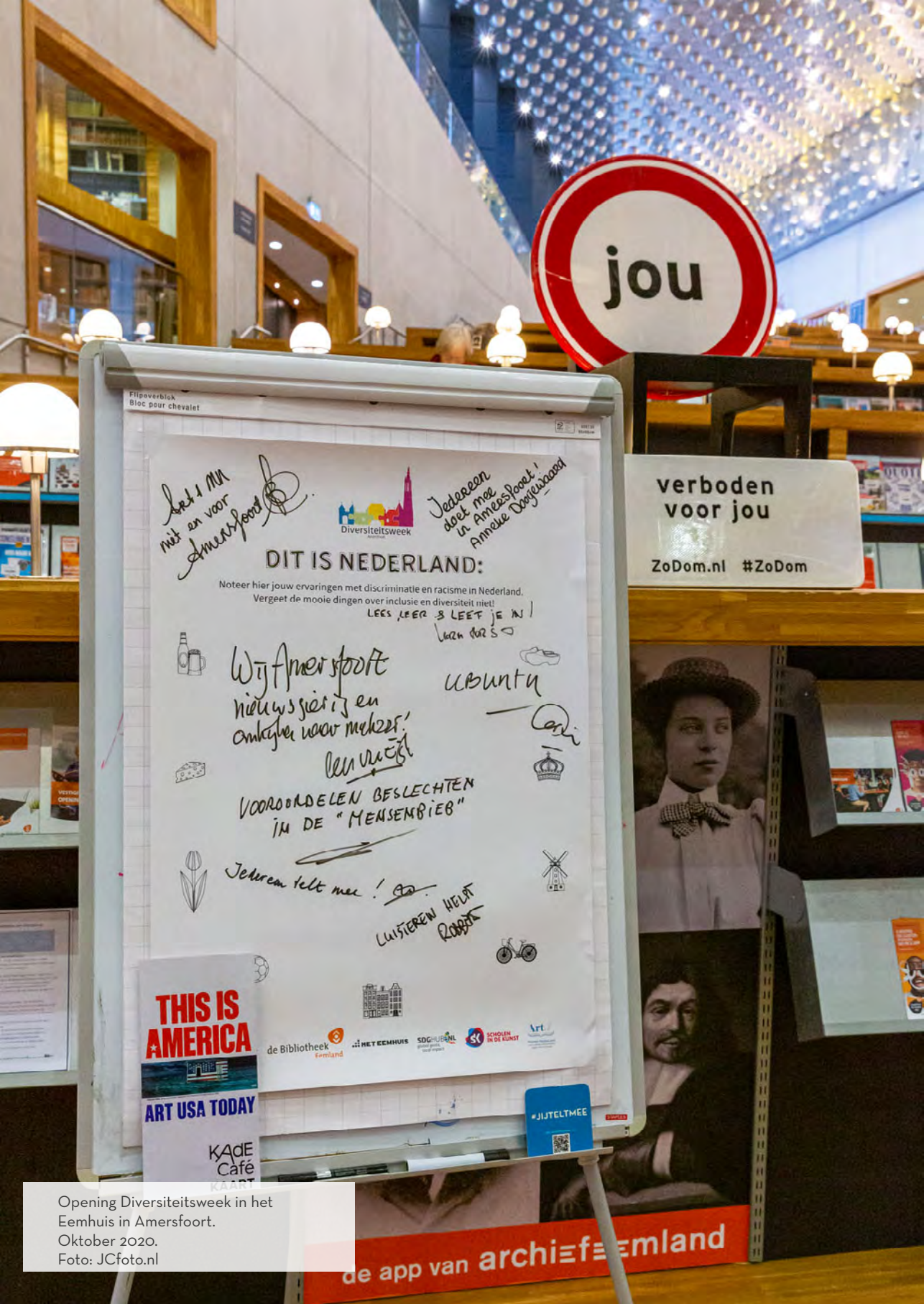
VOORWOORD	9
KLACHTBEHANDELING/MELDPUNT	17
MONITORING & RAPPORTAGE	18
INFORMATIEVOORZIENING & VOORLICHTING	18
MELDINGSBEREIDHEID	19
EDUCATIE SCHOLEN	22
ARBEIDSMARKTDISCRIMINATIE	23
MOSLIMDISCRIMINATIE	23
LHBTI+	25
HORECA	28
HANDICAP/CHRONISCHE ZIEKTE	28
ONTMOETING BUURT & WIJK	30
BELEIDSADVISING	30
NETWERKEN	31
VERANTWOORDING UREN	35
BIJLAGEN	37

Veelgebruikte afkorting

Art.1 MN

Stichting Art.1 Midden Nederland

VERANTWOORDING ACTIVITEITEN 2020

Opening Diversiteitsweek in het Eemhuis in Amersfoort. Oktober 2020. Foto: JCfoto.nl

KLACHTBEHANDELING/MELDPUNT

Prestatie afspraken	Realisatie
Klachtbehandeling en registratie	75 meldingen van inwoners 55 meldingen met voorval in Amersfoort (in 2019 was dit respectievelijk 46 en 40 meldingen).
Afstemming Gemeente	1 kennismaking met de wethouder Cees van Eijk en Marjanne van Loon. Circa 17 (telefonische) voortgangsbesprekingen en andere afstemmingsmomenten. Burgemeester Bolsius geeft toespraak in de geest van #jijtelmee - staat of FB Art.1 MN.

In 2020 werden er 75 meldingen gedaan door inwoners van de gemeente Amersfoort. 55 meldingen die in 2020 werden gedaan hadden betrekking tot een incident in de gemeente. In 2019 waren deze cijfers respectievelijk 46 en 40. Zie Bijlage 1 voor een meer uitgebreid overzicht en een analyse van de meldingscijfers.

Begin 2020 vond er een fysieke kennismaking plaats tussen de nieuwe directeur van Art.1 Midden Nederland, Bernice Calmes, met de wethouder Cees van Eijk. Gedurende het jaar zijn er meerdere contact - en afstemmingsmomenten geweest met zowel de wethouder als met de senior beleidsregisseur Marjanne van Loon en andere ambtenaren van de gemeente.

In het voorjaar heeft Burgemeester Bolsius een krachtige online toespraak gericht aan de burgers van Amersfoort, volledig in de geest van onze campagne #JIJTELMEE - deze is gedeeld op de Facebook-account van Art.1 MN.

MONITORING & RAPPORTAGE

Prestatie afspraken	Realisatie 2020
a. Rapportage en monitoring	Gerealiseerd
b. Nieuwe Monitor discriminatie	Gerealiseerd
c. Factsheets & trendrapportages	Diverse factsheets
d. Landelijke samenwerking	Gerealiseerd

De Monitor Discriminatie 2019: Provincie Utrecht (multi-agency rapportage) is gerealiseerd in april 2020. De cijfers van Amersfoort zijn hierin opgenomen. In 2021 zal er wederom een multi-agency rapportage worden geleverd.

Door middel van enkele factsheets en nieuwsberichten hebben wij ook over spraakmakende thema's en de actualiteit gerapporteerd. In het geval van de regenboogvlag en het sinterklaasfeest worden de ontwikkelingen in de provincie (waaronder Amersfoort) op de voet gevolgd.

De volgende factsheets zijn in 2020 gerealiseerd:

- Factsheet islamofobie bij bekeerlingen
- Factsheet regenboogvlag
- Factsheet sinterklaasfeest
- Factsheet verdachte vragen tijdens een sollicitatie
- Juridisch kader en artikel woningmarktdiscriminatie

De genoemde producten zijn terug te vinden op de website van Art.1 MN.

INFORMATIEVOORZIENING & VOORLICHTING

Prestatie afspraken	Realisatie
Informatieverzoeken	23 in 2020 (25 in 2019)

In 2020 ontvingen wij 23 verzoeken om informatie of advies. Vorig jaar waren dat 25 verzoeken. Het vermoeden bestaat dat er door de coronapandemie minder informatieverzoeken zijn ontvangen. De informatieverzoeken waren als gebruikelijk divers van aard, afkomstig van ambtenaren maar ook van andere organisaties in de gemeente Amersfoort.

MELDINGSBEREIDHEID

Prestatie afspraken	Realisatie
Vraag gestuurde voorlichtingsbijeenkomsten	1
Communicatie, digitale publiciteit middels nieuwsbrieven, social media, websites, interviews	12x nieuwsbrief, extra veel aandacht sociale media middels #jijtelmee-campagne en online interviews, nieuwe website gelanceerd

Vanwege coronarichtlijnen waren publieksbijeenkomsten voor een groot gedeelte van 2020 aan stringente voorwaarden verbonden. Samen met de gemeente Amersfoort hebben medewerkers van Art.1 Midden Nederland deelgenomen aan de hybride stadsgesprekken in de zomer die bedoeld waren om aan burgers en professionals informatie te verstrekken over de nieuwe anti-discriminatie agenda die zich op dat moment in een ontwerpfase bevond. Over vraaggestuurde voorlichtingsbijeenkomsten is er regelmatig contact geweest met Indebuurt033 en andere netwerken in Amersfoort. Het vermoeden bestaat dat er door corona geen verzoeken zijn ontvangen. Echter, zowel het fysieke als het online trainingsaanbod voor scholen en professionals is meerdere malen gedeeld. Tevens is er een draaiboek gedeeld over Doelgroepspecifieke Meldpunten, ontworpen door Art.1 Midden Nederland.

Vorig jaar verzond Art.1 Midden Nederland iedere maand een nieuwsbrief, totaal 12 edities. Er is extra veel aandacht besteed aan meldingsbereidheid via sociale media middels de #jijtelmee-campagne en online interviews. Ook is er een nieuwe website gelanceerd met aandacht voor het gebruikersgemak van potentiële melderders.

#JIJTELMEE

VEEL GEZONDHEID
TOEGEWENST

1,5 M

STAY SAFE

1,5 M

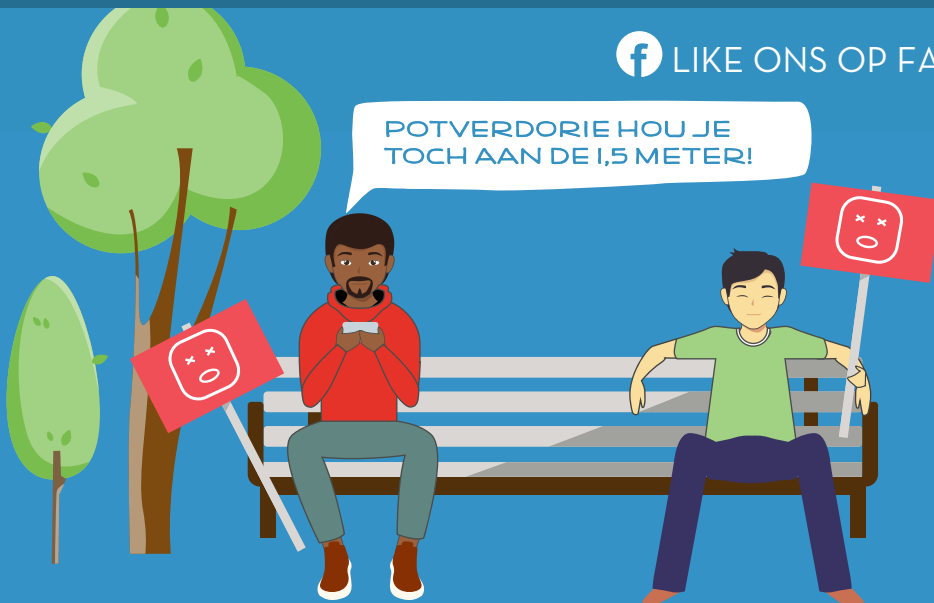
VEEL SUCCES VANDAAG

IEDEREEN IS BEZORGD: GEEF ELKAAR EEN TEKEN VAN MEDELEVENEN

 LIKE ONS OP FACEBOOK

POTVERDORIE HOU JE
TOCH AAN DE 1,5 METER!

1,5 M

DISCRIMINATIE EN BELEDIGINGEN ZIJN HIERBIJ NIET NODIG

De social media-campagne met de hashtag #jijtelmee werd vrijwel direct na de uitbraak van het coronavirus ontwikkeld door Art.1 MN. De aanleiding was de agressie die werd ervaren door personen met een niet-traditioneel (niet wit) Nederlands uiterlijk. Die werden op straat en in andere gelegenheden uitgescholden of onheus bejegend (bijvoorbeeld met beschuldigingen dat zij verantwoordelijk zouden zijn voor de verspreiding van het coronavirus). De campagne was bedoeld om enerzijds bewustwording te genereren (in brede zin) en om doelgroepen met een risico op uitsluiting en microagressie steun te bieden en aan te moedigen om te blijven melden. Anderzijds was #jijtelmee ook een initiatief om de naamsbekendheid van

HOOGTEPUNTEN EN RESULTATEN

Totaal aantal keren bekeken:	3.150
Totaal aantal leuk gevonden:	215
Totaal aantal keren gedeeld:	62

EDUCATIE SCHOLEN

30 Workshops, gastlessen BO, VO, MBO, HBO	BO: 1 zomerschool VO: 0
Borging in curriculum en gebruik maken exper- tise Art.1 MN	HBO: 11 colleges Pedagogiek Docententaining: 2

Door corona is de fysieke toegankelijkheid tot scholen niet mogelijk geweest. Een aanbod online lessen voor BO en VO is gemaakt en meerdere keren in 2020 gedeeld met onderwijsinstellingen in de gemeente Amersfoort. Wel is er contact gehouden met het netwerk van onderwijspartners in Amersfoort gedurende het jaar. Echter, de coronagerelateerde uitdagingen in het onderwijs eisten alle aandacht op, ten nadele van andere onderwerpen waaronder anti-discriminatie, inclusie en diversiteit. Ook in 2020 verzorgde Art.1 MN hoorcolleges voor studenten Pedagogiek.

Gemiddeld cijfer: 8

"HEEL TEVREDEN MET WORKSHOP!"

"DE STUDENTEN HEBBEN VOORAL MEER INZICHT GEKREGEN IN HUN EIGEN HANDELEN."

"FIJN DAT DE GASTDOCENT ZICH ZO FLEXIBEL OPSTELDE"

ARBEIDSMARKTDISCRIMINATIE

Prestatie afspraken

Realisatie

NNTB in verband met nieuwe anti-discriminatie agenda	4 themabijeenkomsten bijgewoond
--	---------------------------------

Ondanks corona, organiseerde de gemeente Amersfoort online themabijeenkomsten over arbeidsmarktdiscriminatie. Relevante partners in de stad waren hierbij uitgenodigd. Twee medewerkers van Art.1 Midden Nederland hebben hier actief aan deelgenomen. Tevens heeft Art.1 Midden Nederland een factsheet 'verdachte vragen tijdens een sollicitatie' ontworpen (zie ook onder Monitoring en rapportage). Dit product is beschikbaar via de website. Ambtenaren van de gemeente Amersfoort waren aanwezig bij een online expertmeeting over inclusie op de arbeidsmarkt georganiseerd door Art.1 MN en de gemeente Utrecht in het najaar.

MOSLIMDISCRIMINATIE

NNTB in verband met nieuwe anti-discriminatie agenda	Vorbereiding nieuwe modulen voor trainingen en trainers moslimdiscriminatie
Afronden aanvraag najaar 2019 8 extra trainingen	Extra aanvraag 2019 afgerond; waarde niet gegeven trainingen is teruggestort.

De coronapandemie bemoeilijkte het contact met de moslimgemeenschap in Amersfoort. Het jaar is benut voor het inventariseren van nieuwe trainingsbehoeften, onder andere door verdiepende gesprekken aan te gaan met sleutelfiguren. Samen met studenten van de Hogeschool van Utrecht is er een factsheet 'Ervaren islamofobie onder bekeerlingen' gemaakt (zie ook onder Monitoring en rapportage).

Regenboogvlag in Amersfoort, 2020
Credit: JCfoto.nl

LHBTI+

Prestatie afspraken	Realisatie
Regenboogplatform	4 themabijeenkomsten bijgewoond
Activiteiten uit Regenboogplatform	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitreiking Regenboog-magazine Keiroze, 2. Nieuwjaarsreceptie 3. Presentatie film 'Monument van Trots' door Roze 50+ en nagesprek. 4. Overleg Café Koetje i.v.m. Pride 5. Kranslegging 4 mei; Keiroze ondersteund met kleine financiële bijdrage

Ook de regenboogactiviteiten ondervonden ernstige beperkingen door de coronapandemie. Desondanks was Art.1 MN aanwezig bij de bijeenkomsten van het Regenboogplatform; in 2020 gebeurde dit tweemaal.

Verder was Art.1 MN vertegenwoordigd bij:

1. Uitreiking Regenboog-magazine Keiroze,
2. De nieuwjaarsreceptie
3. De filmpresentatie 'Monument van Trots' door Roze 50+ en nagesprek.
4. Overleg Café Koetje in verband met de Pride
5. Kranslegging 4 mei; Art.1 MN heeft de Stichting Keiroze ondersteund met een kleine financiële bijdrage

Op het raakvlak tussen onderwijs en LHBTI+ haalde een reformatorische school uit Amersfoort in 2020 de landelijke pers vanwege het feit dat ouders gevraagd worden om een verklaring te tekenen waarin ze homoseksuele relaties afwijzen. Deze situatie is aangekaart binnen het regenboogplatform overleg. Vanuit de #jijtelmee campagne en samen met COC Midden Nederland, Stichting Keiroze, Indebuurt033 en andere regenboogbondgenoten heeft Art.1 MN honderden kaarten verstuurd naar leden van de LHBTI+ gemeenschap met een risico op uitsluiting en eenzaamheid door corona.

Opening Diversiteitsweek 2020 in Amersfoort
Foto: JCfoto.nl

HORECA

Prestatie afspraken	Realisatie
Aparte aanvraag bij afdeling Veiligheid	<ul style="list-style-type: none">• Voorstel gedaan d.d. 1 juli 2020 voor training.• 2 bijeenkomsten Veilig Uitgaan bijgewoond.• ICT op orde om website Veilig Uitgaan te kunnen gebruiken + enquête coronatijd ingevuld.

In 2020 is de horeca één van de meest getroffen sectoren geweest. Desondanks heeft Art 1 MN deelgenomen aan 2 bijeenkomsten van Veilig Uitgaan en zijn de ICT faciliteiten van Art.1 MN op orde om de website Veilig Uitgaan te kunnen gebruiken als dit weer aan de orde is. Ook onderhoudt Art.1 MN het contact met relevante partners om ondersteuning en advies te kunnen bieden als de horeca weer opengaat.

HANDICAP/CHRONISCHE ZIEKTE

Prestatie afspraken	Realisatie
3 bijeenkomsten Regionaal Overleg organiseren	1 Regionaal Overleg
Activiteiten uit Regionaal Overleg uitvoeren	

Voor de lockdown, heeft Art.1 MN deelgenomen aan één Regionaal Overleg Handicap/chronische ziekte. Aangezien betrokken werkgroepen ook gevormd worden door personen met een beperking of een chronische ziekte, kwamen de meeste activiteiten tot stilstand na de uitbraak van de coronapandemie. In veel gevallen ging deze kwetsbare doelgroep voor langere tijd in quarantaine. In het najaar organiseerde Art.1 MN een online zoom-meeting over handicap en chronische ziekte in de Week van de Toegankelijkheid (zie onder Netwerken). Ter bevordering van de meldingsbereidheid onder de doelgroep van personen met een handicap of chronische ziekte nam een medewerker van Art.1 MN samen met een collega van het College voor de Rechten van de Mens deel aan een interview in het blad Contact (jaargang december 2020). Hun belangrijkste boodschap was dat het melden altijd zin heeft en dat er in het kader van de bewustwording en de naleving van het VN Verdrag voor personen met een Beperking (2006) er nog altijd veel behoefte is aan informatie en voorlichting.

ONTMOETING BUURT & WIJK

Prestatie afspraken	Realisatie
NNTB in verband met nieuwe anti-discriminatie agenda	<ul style="list-style-type: none">• Samenwerking Vreedzame Wijk Liendert en Schuilenburg• 2 trainingen Vreedzaam Diversiteit• Advies denktank betreft racisme en discriminatie

Ondanks corona heeft Art.1 MN net als in voorafgaande jaren het contact en de samenwerking voortgezet met Stichting Vreedzame Wijk en dan met name voor de wijken Liendert en Schuilenburg. In dat kader zijn er door Art.1 MN twee trainingen verzorgd over Vreedzame Diversiteit. Tevens heeft Art.1 MN advies verleend inzake een initiatief van Stichting Vreedzame Wijk ten aanzien van de oprichting van een denktank over racisme en discriminatie.

BELEIDSADVISERING

Prestatie afspraken	Realisatie
Ondersteuning en advisering bij opstelling Anti-Discriminatie Agenda	<ul style="list-style-type: none">• 4 voorbereidende werksessies op fysiek bijgewoond• Deel I advies uitgebracht op anti-discriminatie nota• Deelgenomen aan stadsgesprekken• Deelgenomen aan diverse consultatierondes voor professionals• Concept 1 anti-discriminatie agenda meegelezen en van becommentarieerd• Concept 2 anti-discriminatie agenda meegelezen en van becommentarieerd

Onder leiding van wethouder Cees van Eijk, bedacht de gemeente Amersfoort een consultatiestrategie bedoeld om burgers en organisaties in de stad te betrekken bij het ontwerp van het beleidsplan 'Inclusieve Stad' en de anti-discriminatie agenda van Amersfoort. De consultatiestrategie ging uit van een laagdrempelige en participatieve aanpak gebaseerd op leefgebieden waarbij er ruimte was voor diverse standpunten en zienswijzen in de stad, op basis van vooraf door de gemeente gedefinieerde thema's, namelijk:

- Arbeidsmarkt
- Buurt & wijk
- Collectieve voorzieningen
- Horeca
- Onderwijs

Voor de lockdown nam Art.1 MN deel aan vier werksessies over anti-discriminatie in de wijk, in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en bij collectieve voorzieningen. Op basis van de deelname aan deze werksessie bracht Art.1 MN advies uit over de noodzaak tot eenduidigheid en consistentie bij het hanteren van kernbegrippen en definities. Dit om de implementatie, monitoring en evaluatie te kunnen verankeren en aan te sturen op basis van gemeenschappelijk gedragen kernwaarden en doelstellingen. In de zomer vonden de stadsgesprekken plaats in hybride vorm (gedeeltelijk fysiek, gedeeltelijk online). In goed bezochte breakoutsessies gingen burgers en professionals (waaronder gespreksleiders en medewerkers van Art.1 MN) in dialoog over de volgende onderwerpen:

- Arbeidsmarkt
- Buurt & Wijk
- Collectieve voorzieningen
- Geschiedenis
- Horeca
- Onderwijs

Na de stadsgesprekken volgde een nieuwe consultatieronde met professionals. Hierna ging het schrijfproces van start voor de ambtenaren van de gemeente Amersfoort. Art.1 MN heeft meegelezen met twee conceptversies en vernoemde versies becommentarieerd en van advies voorzien. Dit op basis van de bij Art.1 MN aanwezige kennis en expertise over de gelijke behandelingswetgeving, het Wetboek van Strafrecht en de dagelijkse praktijk van preventie en meldingen van discriminatie-ervaringen. Eind 2020 lag er een duidelijk omljnd concept anti-discriminatieagenda gereed.

NETWERKEN

Prestatie afspraken	Realisatie
Het onderhouden van netwerkcontacten die niet onder bovenstaande projecten vallen	Tijdens 2020 zijn er netwerkcontacten onderhouden met: <ul style="list-style-type: none"> • Archief Amersfoort • Asian Raisins • Bibliotheek Eemhuis • De Normaalste Zaak • Diversiteit in Bedrijf • Kade • LVtD - Landelijke Vereniging tegen Discriminatie • PowerPlatform Hogeschool Utrecht (Studentennetwerk Handicap - Chronisch Zieken) • RDO - Regionaal Discriminatie Overleg (met het Openbaar Ministerie en de politie) • Scholen voor de Kunst • SDG Hub Amersfoort

Vooruitlopend op de implicaties van de coronapandemie op de prestatieafspraken en het contact met burgers en partners in Amersfoort, lanceerde Art.1 MN het voorstel om een Week van de Diversiteit te organiseren in Amersfoort. In oktober 2020 vond de allereerste Diversiteitsweek Amersfoort plaats. Gedurende deze week werden iedere dag interessante evenementen georganiseerd. Al deze evenementen stonden volledig in het teken van: iedereen is uniek en iedereen telt mee.

Art.1 MN is samen met Bibliotheek Eemland, Gemeente Amersfoort, Scholen in de Kunst, SDG Hub en Kunsthal Kade een week lang het gesprek aangegaan met de inwoners van Amersfoort over belangrijke thema's omtrent diversiteit.

Deze week werd georganiseerd naar aanleiding van een aantal belangrijke data:

- Week van de Toegankelijkheid: maandag 5 oktober t/m vrijdag 9 oktober
- Diversity Dag: dinsdag 6 oktober
- LHBTIQ+ coming-out day: zondag 11 oktober

Ter gelegenheid van de Diversiteitsweek is er een eigen Levende Bibliotheek gelanceerd, bestaande uit 'Mensenboeken'. In een aantal korte video's delen verschillende, interessante mensen hun ervaringen met diversiteit (Gloria Wekker, Ellen van den Brink en Tanja Uneken). Tijdens de 'Panelgesprekken' werden verschillende thema's rondom diversiteit

besproken, variërend van toegankelijk tot LHBTI+. Deelnemers konden hun ervaringen delen, vragen stellen en in gesprek gaan met elkaar. Over de Diversiteitsweek is er een webdossier gemaakt:

<https://art1middennederland.nl/educatie-en-trainingen/projecten/diversiteitsweek-amersfoort-2020>

De Amersfoortse Week van de Diversiteit werd met enthousiasme ontvangen door burgers en partners.

Opening Diversiteitsweek 2020 in Amersfoort.
Foto: JCfoto.nl

“ART.IMN: BEDANKT VOOR DE KAARTEN. HET WAS EEN MOOIE KAART OM TE ONTVANGEN”.

TABEL: URENVERANTWOORDING 2020

	Ingekochte uren bij ArtIMN	Realisatie uren door ArtIMN
Basispakket Meldpunt Discriminatie ADV	580	770
Meldingsbereidheid		
Aanvullende dienstverlening		
Beleidsadvisering		
Beleidsadvies	40	168
Arbeid		
Arbeidsmarkt	65	3
Buurt en openbare ruimte		
Buurt & Wijk	50	36
LHBTI	65	62
Moslimdiscriminatie	50	33
Handicap, chronische ziekte		
Handicap/chronische ziekte	40	32
Horeca		
Horeca/Veilig Uitgaan	30	15
Onderwijs		
Educatie	115	23
Overig		
Netwerken	23	155
TOTAAL	1.363	1.668

BIJLAGEN

INWONERS

	1 januari 2019	1 januari 2020
	Amersfoort	inwoners
Amersfoort	156286	157276

MELDINGEN

	2019	2020
Aantal meldingen door inwoner gemeente	46	75
Promillage (meldingen inwoner gemeente)	0,29	0,48
Aantal meldingen over voorval gemeente	40	55
Promillage (meldingen voorval gemeente)	0,26	0,35

KLACHTBEHANDELING

	inwoner	inwoner
Alleen registratie	13	8
Advies/informatie	22	47
Beïnvloeding beleid	2	2
Bemiddeling	6	6
Bijstaan in procedures	1	2
Doorverwijzing	6	10
Eigen onderzoek Meldpunt	0	
Overig	0	

DISCRIMINATIEGROND

	2019	2019	2020	2020
	inwoner	voorval	inwoner	voorval
Antisemitisme	0	0		
Arbeidscontract	0	0		
Arbeidsduur	0	0		
Burgerlijke staat	2	2		
Geslacht	6	7	5	4
Godsdienst (waarvan tegen moslims)	2 (1)	1 (0)	2 (1)	
Handicap/chronische ziekte	13	10	11	11
Herkomst, huidskleur	12	12	47	29
Leeftijd	2	2	2	2
Levensovertuiging	0	0		
Nationaliteit	1	1		
Politieke gezindheid	0	0		
Seksuele gerichtheid	8	7	2	2
Niet-wettelijk	1	1	4	5
Onbekend	2	0	2	2

WIJZE VAN DISCRIMINATIE

	2019	2019	2020	2020
	inwoner	voorval	voorval	inwoner
Bedreiging	1	1		
Geweld	1	1	1	1
Omstreden behandeling	32	28	38	38
Vijandige bejegening	15	13	40	21
Overig	0	0		
Onbekend/niet van toepassing	1	0		

MAATSCHAPPELIJK TERREIN

	2019	2019	2020	2020
	inwoner	voorval	inwoner	voorval
Arbeidsmarkt	10	7	15	13
Buurt/wijk	1	1	2	2
Collectieve voorzieningen	3	5	10	11
Commerciële dienstverlening	11	9	12	10
Horeca/amusement	3	3	1	1
Huisvesting	3	2	1	2
Media en reclame	2	2	17	1
Onderwijs	3	3	8	8
Openbare ruimte	4	4	3	1
Politie/OM/vreemdelingenpolitie	1	1	2	3
Privésfeer	0	1	1	1
Publieke/politieke opinie	1	0	2	1
Sport	4	2	1	1
Overig	0	0		
Onbekend	0	0		

AANTAL MELDINGEN PER DISCRIMINATIEGROND

TERREIN	Discriminatiegrond							Totaal
	Geslacht	Handicap	Leeftijd	Niet-wettelijke gronden	Onbekend	Ras	Seksuele gerichtheid	
Arbeidsmarkt	2	3		1		7		13
Buurt/Wijk						2		2
Collectieve voorzieningen	2	2			2	5		11
Commerciële dienstverlening		4	1	1		3	1	10
Horeca/amusement						1		1
Huisvesting			1			1		2
Media/Reclame						1		1
Onderwijs		1		1		6		8
Openbare ruimte/publiek domein				1				1
Politie/OM/Vreemdelingenpolitie				1		2		3
Privésfeer							1	1
Publieke/politieke opinie						1		1
Sport/recreatie		1						1
Totaal	4	11	2	5	2	29	2	55

AANTAL MELDINGEN PER AARD

DISCRIMINATIEGROND	Aard			Totaal
	Geweld	Omstreden behandeling	Vijandige bejegening	
Geslacht		4		4
Handicap/chronische ziekte		11		11
Leeftijd		2		2
Niet-wettelijke gronden		5	1	5
Onbekend		1	1	2
Ras	1	14	18	29
Seksuele gerichtheid		1	1	2
Totaal	1	38	21	55

TOELICHTING CIJFERS AMERSFOORT

Plaats inwoners

In 2020 hebben 75 inwoners vanuit de gemeente Amersfoort zich bij meldpunt Art.1 MN gemeld met een discriminatie-ervaring. In 2019 waren dit er 46. De stijging in het aantal meldingen heeft onder andere te maken met het omstreden coronalied van Lex Gaarhuis van Radio 10. Volgens 17 inwoners uit Amersfoort was het lied ronduit beledigend en versterkte dit het stigmatiserende effect op Oost- en Zuidoost-Aziaten in Nederland. De aangifte is vanwege het artistieke karakter van het lied door het Openbaar Ministerie geseponneerd, maar daar neemt een collectief van verschillende belangenpartijen geen genoegen mee. Het collectief is een artikel 12-Strafvordering-procedure gestart. In deze procedure is het gerechtshof in Arnhem gevraagd of het Openbaar Ministerie de aangifte alsnog moet vervolgen. Eind 2020 is de procedure is nog lopende. De meldingen zijn geregistreerd op de discriminatiegrond: ras, het terrein: media/reclame, de aard: vijandige bejegening en bij de afhandeling van de klacht: advies/informatie. Een gevolg daarvan is dat wij op deze velden een groter aantal registraties terugzien dan in 2019.

Plaats voorval

In 2020 zijn er 55 meldingen geregistreerd over incidenten die zich in de gemeente Amersfoort voordeden. Dit zijn 15 meldingen meer dan in 2019 (40). Meer dan de helft van het aantal meldingen betrof een discriminatie-ervaring die te maken had met iemands herkomst of huidskleur (53%). In 2019 was dit 30% van het totaal. De BLM-demonstraties zorgden in 2020 voor een stijging in het aantal meldingen op deze grond. Traditioneel gezien is het aantal meldingen op de grond herkomst/huidskleur echter altijd de grond waarop de meeste meldingen worden ontvangen. De BLM-demonstraties hebben de aandacht voor racisme weer aangewakkerd, maar Art.1 MN ziet racisme als een structureel probleem dat dan ook de structurele aandacht verdient.

Er zijn elf meldingen gedaan op de discriminatiegrond handicap/chronische ziekte. Vier van de elf meldingen hadden betrekking op de coronamaatregelen. Op 1 december 2020 werd de mondkapjesplicht ingevoerd. Art.1 MN ontving twee meldingen van mensen die vanwege hun beperking geen mondkapje konden dragen, maar zonder mondkapje de toegang tot een winkel of een dienstverlener werd geweigerd.

Terrein

In 2020 zijn 13 meldingen gedaan van een discriminatie-ervaring op de arbeidsmarkt (24%). Zeven meldingen daarvan betroffen een ervaring vanwege iemands herkomst en/of huidskleur. Een voorbeeld hiervan is wanneer op de werkvloer nare opmerkingen worden gemaakt over iemands afkomst. Er werd ook relatief vaak op de terreinen collectieve voorzieningen en commerciële dienstverlening gemeld (respectievelijk 11 en 10 meldingen). Op het terrein commerciële dienstverlening ervoeren vier melders discriminatie vanwege hun beperking. De meldingen werden alle vier gedaan in het verlengde van de coronamaatregelen. De mondkapjesplicht was een reden om te melden. Een andere melder ervoerde discriminatie omdat de toegang werd ontzegd tot een winkel. In de winkel gold de regel dat men een winkelkar moest pakken. Dat kon de melder niet, omdat diegene gebruik maakte van een rolstoel. Een stijging van het aantal meldingen is waarneembaar op het terrein onderwijs. Acht meldingen ten opzichte van drie in 2019. Zes meldingen hadden betrekking op iemands afkomst en/of huidskleur. De meldingen zagen voornamelijk toe op beledigende opmerkingen op school.

Aard

Art.1 MN registreert de aard van de meldingen. Hebben wij bijvoorbeeld te maken met een belediging, dan wordt dit geregistreerd onder de noemer 'vijandige bejegening'. Wordt iemand door een maatregel nadelig getroffen of zelfs uitgesloten, dan wordt het incident geregistreerd onder de noemer 'omstreden behandeling'.

De meeste meldingen werden geregistreerd als een omstreden behandeling (38). Voorbeelden zijn: afgewezen worden voor een stageplek vanwege het dragen van een hoofddoek of iemand die vanwege een lichamelijke beperking geen toegang heeft tot het openbaar vervoer. Er zijn 21 meldingen geregistreerd als vijandige bejegening. Hieronder vallen naast belediging ook uitschelden en bekladdingen. De ernstigere vormen van discriminatie zijn bedreiging en geweld. Dit wordt bij Art.1 MN slechts minimaal gemeld (één keer geweld in Amersfoort). Meestal gaan burgers bij dergelijke ervaringen rechtstreeks naar de politie.

Zoals gezegd komen ieder jaar de meeste meldingen binnen op omstreden behandeling. Hiervoor zijn meerdere verklaringen:

- Melders weten vaak niet wat hun mogelijkheden zijn wanneer zij ongelijk worden behandeld. Als men hierover informatie zoekt, is Art.1 MN een makkelijk te vinden instantie die informatie en hulp kan bieden.
- Voorvallen van omstreden behandeling blijven relatief vaker in vermoedens hangen; in dat geval betreft het een vermoeden of gevoel van discriminatie. Ook als een voorval lastig te bewijzen is of juridisch niet als discriminatie wordt gezien, is het voor melders prettig om in ieder geval een melding te kunnen doen bij een antidiscriminatievoorziening.
- Men zoekt bij ernstige vormen van discriminatie (uitschelden, bedreiging of geweld), eerder de politie op dan Art.1 MN, omdat dergelijke voorvallen als heftiger worden ervaren.

Grond en aard

Als we de discriminatiegronden afzetten tegen de aard van de discriminatie zien we dat discriminatie bijna bij alle gronden vaker als een omstreden behandeling wordt ervaren. Alleen discriminatie vanwege iemands herkomst en/of kleur wordt vaker als een vijandige bejegening ervaren. Dit is een trendbreuk in vergelijking met de voorgaande jaren waarin de discriminatie vaker als een omstreden behandeling werd ervaren.

Afhandeling melding

Van elk dossier wordt bijgehouden hoe de melding is afgehandeld. Bij het behandelen van een melding wordt er samen met de melder gekeken naar welke acties wenselijk én haalbaar zijn. Dit hangt sterk af van het type klacht en de wensen en verwachtingen van de melder.

In de meeste gevallen heeft Art.1 MN de melders advies of informatie gegeven (47 keer). Dat kan een vraag zijn over een incident dat binnen de gelijke behandelingswetgeving valt, of bijvoorbeeld een advies voor eigen handelen.

Bemiddeling als wijze van klachtbehandeling heeft de voorkeur van Art.1 MN aangezien partijen dan vaak weer tot elkaar komen. In de gevallen waar er geen sprake is van juridische discriminatie wordt onderzocht of deze wijze van klachtbehandeling toch ingezet kan worden. De melder ervaart de discriminatie namelijk wel. De andere partij heeft er tevens baat bij om op

—1 In een klacht politie optreden staat het gedrag van de politie centraal. De melder ervaart het gedrag als discriminatoir en wil de politie hier op wijzen. De intentie van de procedure is om tot elkaar te komen en dat de politie leert van haar fouten. Het komt voor dat partijen verschillende visies hebben op de situatie. Als een melder het wenst, staat daarna de weg open om de Nationale Ombudsman te vragen om een oordeel of de politie juist heeft gehandeld.

de hoogte te zijn van de discriminatie-ervaring om bijvoorbeeld de relatie en het vertrouwen in de organisatie goed te houden. In 2020 is er zes keer bemiddeld.

Als een melder wordt bijgestaan in een procedure, vertegenwoordigt de consulent discriminatiezaken de cliënt bijvoorbeeld in een procedure bij het College voor de Rechten van de Mens of is de melder ondersteund bij een klacht politieoptreden.¹ Ook bij interne klachtenprocedures bieden de consulenten hulp (2 keer).

In acht gevallen is de klacht alleen geregistreerd. Men heeft dan geen behoefte aan een verdere behandeling van de klacht, maar wil wel dat er zicht komt op de problematiek en dat het incident geregistreerd wordt. De consulenten bieden in deze gevallen vaak een luisterend oor.

Het komt voor dat Art.1 MN meldingen ontvangt waar zij niet de gewezen instantie voor is om de melder goed van dienst te zijn. Op dat moment probeert Art.1 MN de melder met een warme overdracht in contact te brengen met een instantie waarvan wij verwachten dat de melder daar beter op zijn plek is. In 2020 is dit tien keer gebeurd.

